

Vuoden 2024 presidentinvaalin äänestyspaikkojen vahvistaminen

KHALL 23.10.2023 § 262
252/00.00.00/2023

Presidentinvaalin ajankohta ja äänestysalue

Presidentinvaali toimitetaan sunnuntaina 28.1.2024. Ennakoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 17.–23.1.2024 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 17.–20.1.2024 (neljä päivää keskiviikosta lauantaihin). Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakoäänestys voidaan aloittaa jo keskiviikkona 10.1.2024. Jos presidentinvaalissa toimitetaan toinen vaali (toinen kierros), sen vaalipäivä on sunnuntai 11.2.2024. Ennakoäänestyksen ajankohtaa on kotimaassa 31.1.–6.2.2024 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 31.1.–3.2.2024 (neljä päivää keskiviikosta lauantaihin).

Vaalit toimitetaan kunnissa äänestysalueittain. Asikkalan kunnanvaltuusto on 9.8.2021 § 63 tehnyt päätöksen, että Asikkalassa on vain yksi äänestysalue aikaisemman neljän äänestysalueen sijaan.

Perustuslain 14 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Tämän nojalla kunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että äänioikeutettujen äänestysmahdollisuudet vaaleissa ovat riittävät sekä ennakoäänestyksessä että vaalipäivänä.

Äänestyspaikat

Kunnan on vaalijärjestelyissään huolehdittava siitä, että äänestyspaikat ovat saavutettavia ja esteettömiä ja että äänestäminen äänestyspaikoissa on kaikissa tilanteissa äänestäjille mahdollisimman turvallista ja että järjestelyt myös näyttävät äänestäjien silmissä siltä. Yhtä lailla äänestyspaikoissa on pystyttävä huolehtimaan vaalivirkailijoiden turvallisuudesta.

Vaalilain 9 §:n mukaan jokaisella äänestysalueella on kunnanhallituksen päätöksellä määrätty vaalipäivän äänestyspaikka. Erityisistä syistä äänestyspaikka voidaan sijoittaa äänestysalueen tai kunnankin ulkopuolelle, jollei siitä aiheudu äänestäjille kohtuutonta haittaa. Vaalilain 69 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että vaalipäivän äänestystä varten on kullakin äänestysalueella äänestystila ja tarvittava kalusto.

Lisäksi vaalilain 1 luvun 9 §:n mukaan kunnanhallitus päättää kotimaan yleisten ennakoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista kunnassa. Jokaisessa kunnassa on oltava vähintään yksi ennakoäänestyspaikka, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Kuka tahansa äänioikeutettu voi äänestää yleisissä ennakoäänestyspaikoissa.

Ennakoäänestyspaikkoja tulisi perustaa riittävä määrä ja eri puolille kuntaa/kaupunkia, jotta äänestäjät jakaantuisivat mahdollisimman tasaisesti eri paikkojen kesken, jolloin suuria ruuhkia ei syntyisi. Ennakoäänestyspaikassa on voitava pitää riittävät etäisyydet äänestämään tulleiden kesken.

Kunta voi järjestää ennakoäänestyksen joko omissa virastoissaan ja muissa toimipaikoissaan tai hankkimalla palvelun muulta luotettavalta taholta.

Vaalilain 5 luvun 48 §:n mukaan kunnanhallitus päättää yleisen ennakoäänestyspaikan päivittäisistä aukioloajoista. Arkipäivisin aukioloaika voi alkaa aikaisintaan kello 8 ja päättyy viimeistään kello 20. Lauantaisin ja sunnuntaisin vastaavat ajat ovat kello 9 ja 18. Säännönmukaisesti ennakoäänestyksen jokaisena päivänä auki olevan ennakoäänestyspaikan lisäksi kunnassa voi olla useampia kunnanhallituksen päätöksen mukaisina aikoina auki olevia ennakoäänestyspaikkoja.

Ennakoäänestyspaikkoja ovat myös sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut, kunnanhallituksen päätöksellä määrätyt sosiaalihuollon toimintayksiköt sekä rangaistuslaitokset. Ennakoäänestys laitoksessa toimitetaan vähintään yhtenä ja enintään kahtena päivänä vaalitoimikunnan määrääminä aikoina.

Kotiäänestyksessä ennakoäänestys toimitetaan äänestäjille erikseen ilmoitettuna aikana kello 9–20 välillä.

Kunnan keskusvaalilautakunnan on tiedotettava kunnan alueella olevista kotimaan yleisistä ennakoäänestyspaikoista ja äänestysajoista niissä sillä tavalla kuin kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi.

Kunnanhallituksen asiana on tehdä ennakoäänestyksen toimittamista varten tarvittavat hankinnat siten kuin hankinnat kunnassa suoritetaan. Jos kunta järjestää ennakoäänestyksen jonkin ulkopuolisen tahon tiloissa, esimerkiksi kauppakeskuksen aulatilassa, se sopii siitä itsenäisesti suoraan asianomaisen tahon kanssa.

Kustannusten jaosta vaaliviranomaisten välillä säädetään vaalilain 188 §:ssä.

Sen 1 mom:n mukaan oikeusministeriö vastaa:

1. äänioikeusrekisterin, valtakunnallisen ehdokasrekisterin ja äänestyspaikkarekisterin sekä muiden vaaleissa käytettävien oikeusministeriön tietojärjestelmien ja tuloslaskentaohjelmistojen kustannuksista;
2. ilmoituskorttien laatimisesta ja niiden lähettämisestä äänioikeutetuille aiheutuneista kustannuksista;
3. äänestyslippujen, vaaliluetteloiden ja muiden vaaliasiakirjojen sekä vaalileimasinten, sinetöimisvälineiden ja vaaliurnien

- valmistamisesta sekä niiden lähettämistä kuntien keskusvaalilautakunnille aiheutuneista kustannuksista;
4. 62 §:ssä tarkoitettujen ennakoäänestyksen lähetekuorten postittamisesta aiheutuneista kustannuksista;
 5. ennakoäänestyksen järjestämisestä ulkomailla aiheutuvista kustannuksista;
 6. vaalipiirilautakuntien kuluista.

Kunta vastaa kunnan keskusvaalilautakunnan, vaalilautakuntien, vaalitoimikuntien, yleisten ennakoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijoiden ja kotiäänestyksen vaalitoimitsijoiden toiminnasta aiheutuneista sekä muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista vaalien toimittamisesta aiheutuneista kustannuksista. Muissa kuin kuntavaaleissa oikeusministeriö suorittaa kunnalle kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän jokaiselta vaaleisaa äänioikeutetulta kunnan asukkaalta.

Muu viranomainen vastaa sille kuuluvien tehtävien suorittamisesta aiheutuvista muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista kustannuksista.

Asikkalan kunta on järjestänyt useammassa vaaleissa ennakoäänestyksen kunnan omissa tiloissa, ja ennakoäänestyspaikkana on toiminut kunnanviraston kokoustila (Rusthollintie 2, Vääksy).

Ennakoäänestyspaikaksi esitetään myös vuoden 2024 presidentinvaalisessa kunnanviraston kokoustiloja (Rusthollintie 2, 17200 Vääksy), jotka ovat keskeisellä paikalla ja joihin on pääsy myös pyörätuolilla.

Ennakoäänestys kunnanvirastolla on suunniteltu järjestettäväksi presidentinvaalisessa seuraavin aukioloajoin:

ke-pe	17.–19.1.2024	klo 9–19
la-su	20.–21.1.2024	klo 10–15
ma-ti	22.–23.1.2024	klo 9–20

Mahdollinen toinen kierros

ke-pe	31.1.–2.2.2024	klo 9–19
la-su	3.–4.2.2024	klo 10–15
ma-ti	5.–6.2.2024	klo 9–20

Aukioloaikoja suunnitellessa on huomioitu vuoden 2022 aluevaalien ja vuoden 2023 eduskuntavaalien äänestysvirtojen jakaantuminen. Kuntavaaleissa ennakoäänestyspaikka kunnanvirastolla oli arkena auki klo 20 asti, mutta äänestäjämäärät viimeisen tunnin aikana olivat hyvin vähäisiä verrattuna klo 18–19 kävijämääriin. Tämän kokemuksen pohjalta aluevaaleissa kokeiltiin kunnanviraston ennakoäänestyspaikan sulkemista arkena klo 19, mutta tuolloin etenkin viimeisenä ennakoäänestyspäivänä ihmisiä yritti tulla äänestämään klo 19 jälkeen. Viikonloppuna puolestaan ensimmäinen ja viimeinen tunti (klo 9–10 ja klo 15–16) olivat hyvin hiljaisia, joten aukiolo klo 10–15 on aikaisempien kokemusten perusteella sopiva.

Lisäksi esitetään järjestettäväksi kiertävä ennakoäänestys, jotta Vääksyn ulkopuolella asuvilla on ennakoäänestysmahdollisuus lähempänä asuinpaikkaansa.

Kiertävä ennakoäänestys vuoden 2023 eduskuntavaaleissa kiersi Viitailan seurojentalossa, Niemimäen juhla- ja majoitustilassa, Urajärven kylätalossa, Vesivehmaan koulussa, Länsi-Asikkalan koulussa ja Kalkkisten koulussa.

Hallintopalveluiden ehdotus kiertäväksi ennakoäänestykseksi on seuraava:

ke 17.1.2024 klo 17–20
Urajärven seudun kouluosuuskunta USKO (Urajärven kylätalo)
(Urajärvenraitti 171, Urajärvi)

to 18.1.2024 klo 17–20
Vesivehmaan koulu (Vesivehmaantien 285, Vesivehmaa)

pe 19.1.2024 klo 17–20
Länsi-Asikkalan koulu (Hilliläntie 207, Kurhila)

la 20.1.2024 klo 9–12
Viitailan seurojentalo (Hautiontie 70, Viitaila)

la 20.1.2024 klo 13–16
Niemimäen juhla- ja majoitustila (Kukkuramäentie 14, Iso-Äiniö)

su 21.1.2024 klo 12–15
Kalkkisten koulu (Kenttätie 5, Kalkkinen)

Laitosäänestyspaikat on suunniteltu samoiksi kuin vuoden 2023 eduskuntavaaleissa eli paikkoina toimisivat:

- palvelukeskus Oltermanni,
- asumispalveluyksikkö Sinivuokko,
- asumispalveluyksikkö Päivänsäde,
- Attendo Mäntyrinne 2,
- Attendo Honkarinne ja
- Attendo Anianpelto hoivakoti.

Kotiäänestys, johon on ilmoitauduttava 16.1.2024 klo 16 mennessä, on näissäkin vaaleissa ennakoäänestysmahdollisuus heille, joiden on vaikea poistua kotoaan.

Vaalilain 9 §:n mukaan kunnanhallituksen on huolehdittava siitä, että Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämään äänestyspaikkarekisteriin viipymättä merkitään Digi- ja väestötietoviraston määräämällä tavalla jokaisen kunnassa olevan yleisen ennakoäänestyspaikan nimi, käyntiosoite, aukiolopäivät ja päivittäiset aukioloajat sekä vaalipäivän äänestyspaikan nimi ja käyntiosoite sekä muut oikeusministeriön määräämät tiedot. Ne kotimaan yleiset ennakoäänestyspaikat ja vaalipäivän äänestyspaikat, jotka ovat äänestyspaikkarekisterissä 51. päivänä ennen vaalipäivää päivän päättyessä, ovat vaaleissa äänestyspaikkoina, vaikka tässä pykälässä tarkoitettua kunnanhallituksen päätöksestä tehtyä oikaisuvaatimusta ei ole käsitelty ja vaikka hallinto-oikeudelle tehtyä

kunnallisvalitusta, jolla oikaisuvaatimuksesta tehtyyn päätökseen on haettu muutosta, ei ole ratkaistu. Kunnanhallitukselle tehty oikaisuvaatimus ja kunnanhallituksen päätöksestä tehty kunnallisvalitus on käsiteltävä kiireellisesti. Hallinto-oikeuden valituksesta antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Valmistelija Hallinnon asiantuntija livari Käkelä
puh. 044 778 0226, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Hallintosihteeri Anne Rantamäki
puh. 044 778 0216, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Esittelijä Kunnanjohtaja Ikola-Norrbacka Rinna

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää:

1. toteuttaa vuoden 2024 presidentinvaalin ennakoäänestyksen kunnan toimesta ja todeta, että käytännön järjestelyistä vastaa hallinnon asiantuntija ja hallintosihteeri;

2. järjestää vuoden 2024 presidentinvaalin ennakoäänestyksen kunnanviraston kokoustiloissa (Rusthollintie 2, 17200 Vääksy) seuraavan aikataulun mukaisesti:

ke–pe	17.–19.1.2024	klo 9–19
la–su	20.–21.1.2024	klo 10–15
ma–ti	22.–23.1.2024	klo 9–20

3. järjestää vuoden 2024 presidentinvaalin kiertävän ennakoäänestyksen seuraavasti:

ke 17.1.2024 klo 17–20
Urajärven seudun kouluosuuskunta USKO (Urajärven kylätalo)
(Urajärvenraitti 151, Urajärvi)

to 18.1.2024 klo 17–20
Vesivehmaan koulu (Vesivehmaantie 285, Vesivehmaa)

pe 19.1.2024 klo 17–20
Länsi-Asikkalan koulu (Hilliläntie 207, Kurhila)

la 20.1.2024 klo 9–12
Viitailan seurojentalo (Hautiontie 70, Viitaila)

la 20.1.2024 klo 13–16
Niemimäen juhla- ja majoitustila (Kukkuramäentie 14, Iso-Äiniö)

su 21.1.2024 klo 12–15
Kalkkisten koulu (Kenttätie 5, Kalkkinen)

4. järjestää vuoden 2024 presidentinvaalin laitosäänestyksen seuraavissa paikoissa:

- palvelukeskus Oltermanni,
- asumispalveluyksikkö Sinivuokko,
- asumispalveluyksikkö Päivänsäde,
- Attendo Mäntyrinne 2,

- Attendo Honkarinne ja
- Attendo Anianpelto hoivakoti.

5. järjestää varsinaisen vaalipäivän 28.1.2024 ja mahdollisen toisen kierroksen varsinaisen vaalipäivän 11.2.2024 äänestyksen Anianpellon koululla, Koulumestarintie, 17200 Vääksy.

Mahdollinen toinen kierros:

Vuoden 2024 presidentinvaalin mahdollisen toisen kierroksen ennakoäänestyksen kunnanviraston kokoustiloissa

ke-pe	31.1.–2.2.2024	klo 9–19
la-su	3.–4.2.2024	klo 10–15
ma-ti	5.–6.2.2024	klo 9–20

Kiertävän ennakoäänestyksen seuraavasti:

ke 31.1.2024 klo 17–20
Urajärven seudun kouluosuuskunta USKO (Urajärven kylätalo)
(Urajärvenraitti 151, Urajärvi)

to 1.2.2024 klo 17–20
Vesivehmaan koulu (Vesivehmaantien 285, Vesivehmaa)

pe 2.2.2024 klo 17–20
Länsi-Asikkalan koulu (Hilliläntie 207, Kurhila)

la 3.2.2024 klo 9–12
Viitailan seurojentalo (Hautiontie 70, Viitaila)

la 3.2.2024 klo 13–16
Niemiäen juhla- ja majoitustila (Kukkuramäentie 14, Iso-Äiniö)

su 4.2.2024 klo 12–15
Kalkkisten koulu (Kenttätie 5, Kalkkinen)

Laitosäänestyspaikat on suunniteltu samoiksi kuin ensimmäisellä kierroksella, eli paikkoina toimisivat:

- palvelukeskus Oltermanni,
- asumispalveluyksikkö Sinivuokko,
- asumispalveluyksikkö Päivänsäde,
- Attendo Mäntyrinte 2,
- Attendo Honkarinne ja
- Attendo Anianpelto hoivakoti.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.